

اطلاع‌یابی در اینترنت

مجموعه سواد اطلاعاتی پایه برای دانشجویان

ترجمه و تدوین

دکتر علی حسین قاسمی
عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور

با همکاری
پروانه قاسمی و نصرت جوامع

قاسمی، علی حسین، ۱۳۴۱-

اطلاع یابی در اینترنت (مجموعه سواد اطلاعاتی پایه برای دانشجویان) / ترجمه و تدوین علی حسین قاسمی؛ با همکاری پروانه قاسمی و نصرت جوامع.

تهران: نشر کتابدار، ۱۳۹۲

۱۵۸، ۸ ص. - (کتابدار: ۱۶۴؛ فناوری اطلاعات و ارتباطات: ۱۱)

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

ص.ع. به انگلیسی: Ali H. Ghassemi. Information finding on internet.

کتابنامه

واژه نامه

موضوع: اینترنت

موضوع: وب

موضوع: وب - ابزارهای جستجو

شناسه افزوده: قاسمی پروانه، ۱۳۵۲-

شناسه افزوده: جوامع، نصرت

رده کنده: ۱۳۹۲ ق ۹ الف / ۵۱۰۵/۸۷۵ TK

رده دیوینی: ۴/۶۷۸

شماره کتابشناسی ملی: ۲۰۹۱۰۶۲

www.ketabdar.org

mohseni@ketabdar.org

عنوان: اطلاع یابی در اینترنت (مجموعه سواد اطلاعاتی پایه برای دانشجویان)

ترجمه و تدوین: دکتر علی حسین قاسمی

با همکاری: پروانه قاسمی و نصرت جوامع

مجموعه کتابدار: ۱۶۴؛ فناوری اطلاعات و ارتباطات: ۱۱

نوبت چاپ: اول، ۱۳۸۹؛ دوم، ۱۳۹۲

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۷۰۰۰ تومان

شابک: ۲-۰۶۷-۰۰۲۴۱-۶۰۰-۹۷۸

تلفن: ۴-۸۸۴۸۱۳۵۳ / ۸۸۹۷۹۵۶۱

دورنگار: ۸۸۹۷۹۵۶۰ / همراه: ۰۹۱۲۱۸۸۳۵۸۱

نشانی پخش: کتابدار، تهران، صندوق پستی ۱۹۷۳ / ۱۴۱۵۵

فهرست مطالب

۱	یادداشت مترجم
۳	۱. در باره‌ی این راهنما
۴	۱-۲. اهداف این خودآموز
۴	۱-۳. این خودآموز چه مطالب منحصر به فردی دارد؟
۷	۲. مقدمه‌ای بر اینترنت، وب، و مرورگرها
۷	۱-۲. اینترنت چیست؟
۸	۲-۲. وب جهانگستر و چگونگی کار آن
۸	۲-۳. مرورگر چیست؟
۹	۲-۳-۱. اتصال به اینترنت
۹	۲-۳-۲. مبانی مرورگرهای وب
۹	۲-۳-۳. صفحه‌ی نمایش مرورگر
۱۱	۲-۳-۴. اصول کار با مرورگر
۱۲	۲-۳-۵. جهت‌یابی در وب و کار با مرورگر
۱۲	۲-۳-۶. جایجایی در سندی که روی صفحه‌ی نمایش است
۱۳	۲-۳-۷. جایجایی از یک سند به سند دیگر
۱۴	۲-۳-۸. تغییر فونت
۱۴	۲-۳-۹. چند نکته
۱۵	۲-۳-۱۰. تنظیم ترجیحات مرورگر
۱۶	۲-۳-۱۱. ضبط و فرفورستی اسناد و تصاویر
۱۷	۲-۳-۱۲. کلید سمت راست موشواره
۱۸	۲-۳-۱۳. مشاهده‌ی فایل ضبط‌شده بر روی دیسک
۲۱	۳. جستجو در وب
۲۱	۳-۱. نکات مهم قبل از آغاز جستجو در وب
۲۱	۳-۱-۱. واقعا به دنبال چه می‌گردید؟
۲۱	۳-۱-۲. جستجو در وب
۲۲	۳-۱-۳. راهبرد جستجو
۲۸	۳-۲. راهبردهای نامناسب جستجو

- ۳۲ ۴. ارزیابی موشکافانه‌ی منابع
- ۳۵ ۴-۱. ارزیابی صفحات وب و دلایل آن
- ۳۷ ۴-۲. راهبردها و پرسش‌های لازم
- ۴۵ ۵. موتور جستجو چگونه کار می‌کند
- ۴۶ ۵-۱. موتورهای جستجوی پیشنهادی و ویژگی‌های آن‌ها
- ۴۷ ۵-۱-۱. یاهو سرچ
- ۴۸ ۵-۱-۲. اسک کار
- ۴۸ ۵-۱-۳. ویژگی‌های مشترک موتورهای جستجوی پیشنهادی ما
- ۵۳ ۶. بهره‌گیری بهینه از گوگل
- ۵۴ ۶-۱. گوگل چگونه عمل می‌کند؟
- ۵۴ ۶-۱-۱. آنچه در صفحه‌ی یافته‌های جستجو قابل توجه است
- ۵۸ ۶-۱-۲. بهره‌گیری از گزینه‌های جستجوی فازی در گوگل
- ۶۰ ۶-۱-۳. ابزارهای کمکی در گوگل
- ۶۱ ۶-۱-۴. دیگر داده‌پایگاه‌های گوگل
- ۶۳ ۷. جامعیت بازبانی اطلاعات با موتور جستجو
- ۶۳ ۷-۱. چرا از گوگل فراتر برویم؟
- ۶۴ ۷-۲. وب نامرئی یا وب عمیق چیست؟
- ۶۵ ۷-۲-۱. چرا همه چیز مرئی نیست؟
- ۶۶ ۷-۲-۲. نحوه‌ی یافتن وب نامرئی
- ۶۸ ۷-۲-۳. ابهام ذاتی وب نامرئی
- ۷۱ ۷-۳. یافتن فهرست راهنما برای یک موضوع، طرح، یا مقوله‌ی خاص موضوعی
- ۷۲ ۷-۳-۱. نمایه‌ی کتابداران بر اینترنت
- ۷۳ ۷-۳-۲. اینفوهاین
- ۷۳ ۷-۳-۳. آکادمیک اینفو
- ۷۴ ۷-۳-۴. راهنماهای موضوعی دیگر
- ۷۷ ۸. موتورهای «وراجستجو»
- ۷۸ ۸-۱. محدودیت‌های موتورهای وراجستجو
- ۸۰ ۸-۲. آیا وراجستجوگرهای هوشمندتر واقعاً هوشمندترند؟

۸۳	۹. موتورهای جستجوی سفارشی
۸۴	۹-۱. نحوه‌ی یافتن موتور جستجوی سفارشی
۸۴	۹-۱-۱. راهنمای موتورهای جستجوی سفارشی
۸۴	۹-۲. فهرست راهنمای پیوندهای موتورهای جستجوی سفارشی
۸۷	۱۰. چرا باید استناد کنیم؟
۸۸	۱۰-۱. نحوه‌ی استناد به منابع
۸۸	۱۰-۲. نحوه‌ی انتخاب یک شیوه‌نامه
۸۹	۱۰-۳. شیوه‌نامه‌ی استناد ام‌ال‌ای (انجمن نوین زبان)
۸۹	۱۰-۳-۱. فهرست آثار مورد استناد - نمونه‌هایی برای منابع چاپی
۹۵	۱۰-۳-۲. انتشارات الکترونیکی (وب و اینترنت)
۱۰۰	۱۰-۳-۳. ارجاع درون‌متنی داخل برانتز در شیوه‌نامه‌ی ام‌ال‌ای
۱۰۲	۱۰-۳-۴. قواعد شیوه‌نامه‌ی ام‌ال‌ای در مورد فهرست منابع
۱۰۷	۱۰-۳-۵. قواعد شیوه‌نامه‌ی ام‌ال‌ای برای ارجاعات درون‌متنی
۱۰۹	۱۰-۴. استناد به روش شیوه‌نامه‌ی ای‌پی‌ای (انجمن روانشناسی آمریکا)
۱۰۹	۱۰-۴-۱. فهرست منابع - مثال برای نشریات چاپی
۱۱۱	۱۰-۴-۲. نمونه‌هایی برای انتشارات الکترونیکی
۱۱۳	۱۰-۴-۳. ارجاعات درون‌متنی در شیوه‌نامه‌ی ای‌پی‌ای
۱۱۴	۱۰-۴-۴. قوانین شیوه‌نامه‌ی ای‌پی‌ای برای فهرست منابع
۱۱۸	۱۰-۴-۵. قواعد شیوه‌نامه‌ی ای‌پی‌ای برای ارجاعات درون‌متنی
۱۲۰	۱۰-۵. استناد به روش شیوه‌نامه‌های ترابیان و شیکاگو
۱۲۰	۱۰-۵-۱. انتخاب بین دو نظام استنادسازی
۱۲۱	۱۰-۵-۲. نظام استناد یادداشت و کتابشناسی
۱۲۸	۱۰-۵-۳. نظام فهرست منابع و استنادهای درون‌متنی پدیدآورنده - تاریخ
۱۳۰	۱۰-۵-۴. قواعد شیوه‌نامه‌ی شیکاگو و ترابیان برای مثال‌های بالا
۱۳۵	واژگان توصیفی انگلیسی - فارسی
۱۵۵	واژگان فارسی - انگلیسی

یادداشت مترجم

چند سال پیش، کتابی با عنوان «اطلاع‌یابی در اینترنت» به چاپ رسید که راهنمای مختصری بود در باره‌ی شیوه‌ی اطلاع‌یابی در اینترنت، و مبتنی بر مطالبی بود که به وسیله‌ی گروه رایانه‌ی دانشگاه برکلی، برای استفاده‌ی دانشجویان آن دانشگاه تدوین گردیده بود. امتیاز کتاب مذکور علاوه بر اختصار و کمی حجم آن این بود که برای استفاده‌های آموزشی و پژوهشی، و توسط یک واحد علمی پژوهشی تهیه شده بود.

با گذشت چندین سال، برخی از اسانید و دانشجویانی که از راهنمای مذکور استفاده کرده و آن را سودمند یافته بودند، تجدید چاپ آن را پیشنهاد کردند. اما تغییرات دائمی منابع و ابزارهای اطلاعاتی، تجدید چاپ آن کتاب را با همان محتوا، توجیه نمی‌کرد. علاوه بر این، نیازها و مفاهیم جدیدی که با گذشت زمان و تغییر شرایط اطلاعاتی مطرح شده‌اند مستلزم تغییر در مطالب آن کتاب بود. در مراجعه به سایت دانشگاه برکلی که مطالب کتاب مذکور از آنجا اخذ شده بود نیز تغییرات فراوانی در مطالب مشاهده گردید، که اگر مقایسه‌ی کوتاهی بین مطالب کتاب قبلی و آنچه در حال حاضر در سایت مذکور قرار دارد به عمل آید، این تفاوت‌ها به روشنی به چشم خواهد آمد.

عمده‌ی مطالب کتاب حاضر از پایگاه وب دانشگاه برکلی ضبط و ترجمه شده و به همین دلیل در تنظیم برای چاپ بر روی کاغذ، تغییراتی در شکل مطالب داده شده که بعضاً شاید موجب کاهش کارآمدی آن شده باشد- هرچند تلاش گردیده بیش‌ترین سازگاری با قالب محدود چاپی فراهم آید. علاوه بر این تغییرات، فقط به متن مذکور اکتفا نشده و مطالب دیگری نیز به متن برگرفته از آن سایت افزوده شده. در مثال‌ها نیز در هر جا که لازم یا ممکن بوده، از مثال‌های مناسب برای دانشجویان ایرانی استفاده شده است.

برای ترجمه‌ی متن مورد استفاده در کتاب نیز از آقای «جان کوپراسمیت» که در حال حاضر و پس از «جو بارکر» مسئولیت محتوای مطالب کتاب را بر عهده دارد، درخواست اجازه شد و ایشان نیز به راحتی این اجازه را داد. نامه‌ی پاسخ ایشان را در زیر می‌بینید.

☛ Re: Comment., Permission for translation

Tuesday, January 19, 2010 6:02 PM

From: ☛ "John Kupersmith" <jkupersm@gmail.com> ☛

To: "A.H. Ghassemi" <tvahn@yahoo.com>

Dr. Ghassemi --

Thanks for your interest in this material. In return for permission to publish the translation as you describe, I ask that one copy of the book be donated to the UC Berkeley Libraries so that our students and faculty (some of whom are speakers or students of Farsi) may have free access to it.

The book can be sent to me at the address below.

Best of luck in your work.

--jk

John Kupersmith
Reference Librarian
212 Doe Library
University of California, Berkeley
Berkeley, CA 94720
jkupersm@library.berkeley.edu

واژه‌نامه‌ی انتهایی کتاب، مختصر ولی سودمند است. اما مترجم با توفیق الهی موفق شده است واژگان مفصل‌تری را ترجمه و در اختیار علاقه‌مندان قرار دهد که متن کامل آن از طریق اینترنت و به همت «پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران»، با عنوان «فرهنگ اطلاع‌رسانی» و به نشانی www.irandoc.ac.ir در دسترس است و امید می‌رود که به زودی به صورت چاپی نیز عرضه گردد.

امید است ترجمه‌ی حاضر در تدریس مهارت‌های سواد اطلاعاتی مورد استفاده‌ی اساتید، کتابداران و دانشجویان ارجمند قرار گیرد.

ع.ح. قاسمی

tvahn@yahoo.com